

LUDIJA DOBA

Ljubljana - Šentvid - Ljubljana

Stane celoletno 120 K., mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm
višine stoipca 1 K 20 v. Reklama med tekstrom, osmrtnice in
zahvale K 1:50 — Posamezna številka stane K 1:20

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstr. Telefon St. 53.
Upravníšivo Strossmayerjeva ul. št. 1, prilicje. Telefon St. 65
Račun kr. poštnega čekovnega urada St. 10.066.

Na seljačkem kongresu v Sisku.

Celje, dne 21. junija.

»Otvarjam prvi seljački kongres iz naših krajev. Mi, ki smo že pod Avstrijo in po osvobojenju vodili politiko narodnega edinstva, čvrstega ujedinjenja zbratko Srbo in Črnogoro, smo v tej borbi veliko trpeli. Prvi naš kongres kaže, da je zavest našem narodu taka, kakoršna mora biti v svobodi in pri izgradnji naše velike narodne države. Meni je za moje skoro dveletno naporno organizacijsko delo največja nagrada ta velika skupščina kmečkega naroda. To budi tudi za vas, ki ste delali z menoj in se žrtvovali.«

Tako priljubno je spregovoril Milan Pribičevič, bivši srbski polkovnik, ki je takoj po prevratu spletel vojaško sukno in se posvetil organizaciji kmečkega naroda ter je danes narodni poslanec v konstituanti, ob otvoritvi nedeljskega (19. tm.) kongresa takozvanih »Seljačkih večev« v Sisku.

Pestra slika v Urania-kimu! Velika dvorana polna kmečkega naroda: vidiš najrazličnejše narodne noše iz belovavske, ličke, zagrebške županije, iz zapadne Bosne in drugih krajev. Kakor dobremu očetu sledi svojemu voditelju Miljanu Pribičeviču. Vidi se, sli bi zanj — če treba — v ogenj. Gane te, ko gledaš, kako zaiskre oči teh kmečkih mas in kak vihar navdušenja zaori po dvorani, ko se govori o bratih Hrvatih in Slovencih, o narodnem in državnem edinstvu ter o potrebi silne, jake nacionalne države. Globoko je prožet srbski seljak z nacionalno idejo, ne s plemensko srbsko, ampak z nacionalno jugoslovensko idejo. Na celem enodnevnu kongresu sem slišal besedo Srb le parkrat, s ponosom in ponino zavestjo in prepričanostjo pa se je govorilo o jugoslovenstvu, o našem narodnem in državnem edinstvu.

Dvoje, kar sem posneli iz poteka razprav na kongresu in pa iz privatnih razgovorov s seljaki, mi je imponiralo: globoka zavest srbskega seljaka, da je prvo in glavno za izgradnjo močne države sprejetje ustave, in drugič njegova globoka zavest o potrebi narodnega edinstva, za katero žrtvuje vse.

In še eno: ljubezen in udanost kmečkega naroda do njegovega čika Pere, do njegovega narodnega vladara, izlizega iz seljačkih vrst. S kakim navdušenjem je pripovedoval seljak-graničar, star mož, o svojem razgovoru s čika Pero o prilici bosanskega ustanka. Nepozabno ostanejo v spominu slike priprostosti in vendar vellike inteligence srbskega seljaka, njegova nepremakljiva jugoslovensko-nacionalna zavestnost. In pa odkritost, prisrčnost, s katero se je na kongresu razpravljalo o vseh kmečkih stanovskih in političnih vprašanjih brez demagošča, brez fraz in brez hujskanja, kakoršnega sino vajenja na shodi naših klerikalcev in drugih frizerskih strank. Interes države nad vse — to je geslo srbskega seljaka.

Pa evo kratek poročilo o kongresu:

V Slavoniji, Vojvodini, zapadni Bosni itd. se je kmečki narod od prevrata sem organiziral v takozvana Seljačka Veča (kmečke slike). Vsako večo ima tako veče. Organiziranih je na ta način danes nad 270 sel v Seljački veči, ki štejejo nad 30.000 organiziranih članov.

Da se organizacija poglabi, je Milan Pribičevič kot organizator sklical za nedeljo 19. tm. v Sisak kongres vseh že organiziranih Seljačkih Večev. Zastopana so bila vsa po več kot 400 delegatih. Izven teh se je udeležil kongresa pa še veliko drugega kmečkega ljudstva ter prijateljev kmečkega gibanja iz Siska in okolice.

Tako početkom zborovanja so bili odpolani brzjavni pozdravi kralju, regentu, predsedniku konstituante dr. Ribičiju in ministru Pribičeviču. Da ste videli navdušenje, ko je Milan Pribičevič predlagal pozdrav za sivočasega kralja Petra! »On za nas ni samo vladar, je dejal, «on je naš narodni vodja, tvorce našega osvobojenja in ujedinjenja.«

V svojem poročilu o dozdajnem delu za organizacijo kmečkega naroda v Seljačka Veča je poslanec Pribičevič pozdrjal: Naša borba za politično osvobojenje je končana. Sedaj je na vrsti borba za ekonomsko osvobojanje kmečkega naroda. V tej borbi pa nečemo rušiti, kar smo ustvarili v boju 15 let za politično svobodo, kakor to delalo Radičevci. Prava kmečka politika mora odločno zastopati stališče edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter stališče čvrste edinstvene države. Smo proti vsem, ki hočejo državo cepiti ter razkrojiti to, kar smo z morem krvji ustvarili. (Burno pritrjevanje.)

Danes, ko se vlada narod sam, mora kmet delati za osvobojenje ekonomsko, za napredek kmečkega stanu. Zato treba kmečkim interesom pravilne zakonodaje. V interesu vseh drugih stanov je, da se 80% prebivalstva naše države, naš seljački narod, gospodarsko dvigne. Da to doseže, se mora kmečki stan organizirati. Kjer ni močne organizacije, je vse delo posameznikov zaman. Vsakdo spoštuje in upošteva le onega, ki je močen. In čim močnejša bo kmečka organizacija, tem bolj nas bodo morali upoštevati tudi pri zakonodaji v naši narodni skupščini.

Nato so se vrstili referati o poljoprivredni, o gospodarski politiki, prosveti itd.

V popoldanskem nadaljevanju kongresa so se najprej pretresla in sprejeta pravila organizacije »Seljačkih Večev«. Ustanovi se na podlagi teh Savez seljačkih večev kot stanovska kmečka organizacija za Hrvatsko, Slavonijo, Vojvodino, Bosno in Srbijo. Savez tvorijo vsa dozdaj že obstoječa selska Seljačka veča in vsa nova, ki se v prihodnje ustanove. Voditelji gibanja upajo, da bo tekom enega leta organiziranih že najmanj 100.000 seljakov v krog 1000 Seljačkih Večev.

Savez stoji na stališču državnega in narodnega edinstva. Ko se razdeli država v oblasti, se selska Veča vsake oblasti organizirajo v oblastno Veče.

Savez ima glavni odbor, sestoječ iz 6—10 političnih in gospodarskih strokovnjakov ter najmanj 20 seljakov. Predsednik in podpredsednik glavnega odbora morata biti seljaka. Glavna pisarna Saveza je v Zagrebu, glasilo organizacije je tednik »Srpsko Kolo«.

Naivša instanca organizacije je vsakoletni kongres delegatov, takozvan glavno Veče.

Po sprejetju pravil in izvolitvi glavnega odbora so se sprejele rezolucije, med drugimi s sledečo vsebino:

1. kongres zahteva od vseh narodnih predstavnikov zakonodajno delo v interesu kmečkega stanu kot ogromne večne prebivalstva;

2. obsoja stranke, ki se debate o ustavi ali niso udeležile ali so pa konstituanto zapustile ter tam niso delale na to, da bi bile v ustavi kmečke zahteve boljše povdarene;

3. poziva klub zemljoradnikov v zadnjih urah, da glasuje za ustavo in naj v tem usodnem trenutku ne pomaga nasprotnikom narodnega edinstva;

4. zahteva takoj po sprejetju ustave uzakonitev najnajnejših kmetijskih zahtev, zlasti glede agrara, kategoriziranja invalidov, preuredbe šolstva v interesu seljaštva, zlasti glede gospodinjskega šolstva, zdravstvene povzdigne sela, ureditve sajenja in dobave duhanu itd.

Vse te rezulcije se izroča vladi, predsedstvu konstituante in klubu demokratskih posancev.

Na kongres je prišlo nešteto pismenih in brzjavnih pozdravov, med drugimi od ministra Svetozara Pribičeviča in mnogih drugih demokratskih posancev in politikov. Pozdrav je došel tudi od predsednika kluba posancev SKS Jos. Drobinko.

Do pozne večerne ure so vsi zborovalci vztrajali ter tako pokazali, kako globoko se zavedajo velike važnosti močne stanovske organizacije.

H koncu boli povdarijeno, da vidim glavni pomen opisane kmečke organizacije v tem, da je že njo ustvarjen močen protitež proti radičevskemu demagogenju med famošnjim narodom. Ne dvomimo, da bo mirno in stvarno delo Saveza in njegovih voditeljev rodilo baš v tem pogledu bogate sadove. Kmečki narod na Hrvatskem in v Slavoniji ter Bosni je trezen; da se sicer trenutno zavesti po blestečih frazah, toda ko uvidi, da ga fraze same ne bodo dovedle do pozitivnih uspehov, pojde zopet na pot, ki je edino pravo, in kačero mu kaže Savez v zvezi s tretzno in prevdarno politiko demokratske stranke.

Dogodki v Beogradu.

Ustavna razprava gre h koncu.

Beograd d 20. junija. V današnji seji min. sveta je bil storien sklep, naj se § 95 osmega odd. ustave spremeni tako, da se kot največje dopustno število prebivalstva za eno oblast določi 800.000 mesto 700.000. Glasovanje o osmem delu bo v konstituanti najbrže v soboto, glasovanje o ustavi v celoti pa najkasneje v sredo. Tako po glasovanju bo ustava predložena regentu v podpis in razglašena v »Službenih Novinah«.

Muslimani zopet razburjeni.

Beograd d 20. junija. Predvčeraj je bila v »Službenih Novinah« razglašena uredba o beglukih v Bosni in Makedoniji, ki je vzbudila med muslimani veliko razburjenje, ker se baje ne strinja z določbami sporazuma, sklenjenega med vlado in muslimani. Muslimanska ministrica zahtevala spremembu dottičnih členov uredbe, ker bi sicer muslimani morali izvajati posledice. Uredbo bo revidirala posebna konferenca.

Regentova prisega na ustavo.

Beograd d 21. junija. Po najnovnejših vesteh bo v soboto glasovanje o prehodnih določbah ustave, v nedeljo o ustavi v celoti. Na Vidov dan, 28. tm. bo regent prisegel na ustavo, dne 29. tm. pa poslanci v ustavotvorni skupščini, ki postane s tem dnem zakonodajna skupščina.

Politične vesti.

Nikitina »črnogorska vlada«, ki je pod predsedstvom Jovana Plamenca dozdaj že vedno obstojala v Rimu, je vsled medsebojnega nesporazuma v »vladi« sami odstopila in naznanila svoj odstop razkrnjici Mileni v San Remu. Sodijo, da se kaka nova »črnogorska vlada« ne bo več sestavila. Zdi se, da so že tudi Nikitovci siti komedij!

V Albaniji so se 13. t. m. vršile volitve v albansko narodno skupščino. Podrobni izidi še niso znani. V skaderskem okraju je izvoljenih 8 katolikov in 4 muslimani.

Vladne krize v Avstriji. Ker je dr. Mayr, sedajni predsednik avstr. zvezne vlade, že pred časom podal demisijo, je sedaj dunajskemu policijskemu predsedniku Ivanu Schoberju poverjena naloga, da sestavi novo vlado, ki bo povečini u-

radniška. — Na Štajerskem pa sta podala ostavko deželnemu glavarju dr. Rintelen in njegov namestnik dr. Ahner, ki sta bila — kakor smo poročali — pred tedni na nekem shodu v muriški dolini napadena in težko ranjena.

Nova avstrijska vlada. Novi od zveznega kanclerja Schoberja sestavljeni kabinet je 21. t. m. zaprisegel v roke zveznega predsednika dr. Hainricha. Nova vlada je prevzela posle pod pogojem, da vse stranke jamčijo za vstavitev nadaljnih akcij za priklopitev Avstrije k Nemčiji.

Iz italijanskega parlamenta. V seji 21. tm. je prisegel komunist Misiani, ki so ga svoj čas fašisti vrgli iz zbornice. Tako po prisegi se je odpeljal na komunistični kongres v Moskvo. — V nadaljevanju seje je nacionalist Federzoni obsojal zunanjega ministra Sforzo, ker se je v rapaljski pogodbi likvidiralo tudi črnogorsko vprašanje in ker italijanska vlada razpušča sedaj črnogorske legije. Klub fašistov v posebni interpelaciji zahteva, da pride črnogorsko vprašanje pred mednarodno razsodiščo, ki naj sklene pravico samoodločbe za črnogorski narod. — V rimskem parlamentu je razmerje strank sedaj sledenje: 26 zgravec, 11 komunistov, 79 demokratskih liberalcev, 63 demokratskih socialistov, 105 klerikalcev, 25 reformistov, 7 republikancev, 5 Jugoslovanov, 4 Nemci, 121 socialistov, 35 fašistov, 9 neopredeljenih.

Grško-turški spor in zaveznički. Kakor poročajo iz Pariza, je bila odposlana grški vladi nota zaveznikov, v kateri ti izjavljajo, da so pripravljeni sodelovati pri poravnavi grško-turškega spora. Zaveznički so si edini v tem, da mora Grška izprazniti Malo Azijo in Smirno. Glede grških mej v Traciji si Anglija in Francija še niste edini.

Iz Korotana.

Volitve na Koroškem so se izvršile v znamenju terorja nemških heimats-dienstovcev v slovenskem delu dežele. Pri volitvah v narodni svet (avstr. nar. skupščino) so dobili Velenemci 16.053, kršč. soc. 25.767, soc. dem. 59.669, kor. vol. zveza (kmetje in nar. soc.) 27.677, Slovenci 9134, komunisti 720 glasov. Soc. demokrati dobe najbrže 4, kršč. soc. 2, kmetje 2 in Velenemci 1 mandat. Slovenci nobenega. — Pri volitvah v koroški dež. zbor so dobili soc. dem. 19, kršč. soc. 8, koroška volilna zveza 8, Velenemci 5 in Slovenci 2 mandata. Vendar to še niso uradno ugotovljeni rezultati.

Mariborske novice.

Zanimivi porotniki so vsekakor v Mariboru. Dne 14. marca tl. je porotno sodišče obsodilo Franca Ogrizka od Sv. Florjana pri Rogatcu, ker je ob prilikli znane vojaške pobune dne 22. jul. 1919 v Mariboru v družbi z več tovariši vdrl v blagajniški prostor in oropal dve blagajni, pobegnil drugi dan iz zapora v Gradec, kjer je denar skril. Graške oblasti so ga kasneje aretirale in izročile našim oblastim. Pred poroto je dobil Ogrizek 18 mesecev težke ječe. Dne 17. tm. pa je stal pred porotniki soudleženec Ogrizkovega dejanja, Ferd. Rubin iz Slovenjgradca. Svoje dejanje je priznal. Vključ temu so porotniki z 9 glasovi njegovo krivdo zanikali in je bil nato oproščen. Še enkrat pravimo: zanimivi porotniki!

Na smrt obsojeni morilec. Dne 20. tm. je bil pred mariborsko poroto obsojen na smrt na večalih Josip Eferl iz Roč-paha, ker je na Sv. Treh kraljev dan v Sp. Sv. Kungotu ustrelil v neki gostilni Marija Šori, mater osmoro otrok.

kodbi pri požaru; odstranjene so sablie in tudi naše gasilske sekirice so morale izvedeti, da, ako so tope in nenabrušene, služijo kakor sablje le paradi in da je sedaj prišel tudi njih konec. Polagoma dobimo enotne kroje in čepice; že obstoječa društva si ne morejo sedaj vsega naenkrat na novo nakupiti; pride čas, ko bude gasilski krov enostaven; a lep in prikupljiv. Glasom sklepa lanskega gasilskega sveta se označi gasilsko dostojaanstvenstvo na naramnicah, katero so pri društvih rudeče, pri župi srebrne, pri zvezi pa zlate. Taka in slična vprašanja se rešujejo pri teh zborovanjih. Razprave so zelo zanimive in obetajo biti ravno letos čisto posebno zanimive, ker se bude v teku razprav govorilo o gasilskem zakonu, pri katerega se stavi hoč gasilski svet odločilno sodelovati. Vabim Vas toraj vse, ne samo gasilce, ampak tudi vse one, kateri stojijo sicer izven naših vrst, a se morda za gasilstvo zanimajo, naj pridejo na zborovanje gasilskega sveta dne 10. julij v Žalec. Tam bude vsakdo imel priliko slišati, da je naše delo resno, in morda bo marsikateri spoznal, da manjka v organizaciji, v katero bi že davnej spadal. Pridite, poslušajte, doma pa mirno presodite, morda bude marsikateri gost od letos že član gasilskega sveta v letu 1922.

Dr. R. Bergmann

Prostovoljno gasilno društvo v Drešnivasi preloži vrtno veselico, ki je bila namenjena 10. junija, na 26. junija ob 8. uri zvečer na vrtu g. Antona Kopriva. — Prosijo se vsa sosedna društva, da bi se udeležila te prireditve. K obilni udeležbi vabi odbor. (k)

Prostovoljno gasilno društvo v Letušu priredi 17. julija t.l. v vseh spodnjih prostorih tovarne gosp. Gorčarja veliko veselico. Med mnogovrstnim spredom je krasna roparska pravljica »Volkašin« s petjem in spremeljavanjem glasovirja, ki se bo uprizorila na novem društvem odru. — Vse prijatelje poštene zabave vabi k obilni udeležbi odboru. (k)

Veselični davek. V št. 72 z dne 21. junija je omenjeno, da je fin.-ekonomski komite pod predsedstvom ministra dr. Krizmana sklenil ukiniti veselični davek na veselice gasilnih društev. Ta čin je zelo hvalevreden, tembolj, ker se vidi, da dr. Krizman tudi kot minister ni pozabil, da je vatrogasec (gasilec), saj je bil do svojega imenovanja za ministra tajnik vatrogasnega društva v Varaždinu. Pa ne samo minister dr. Krizman, tudi minister na razpoloženju dr. Kramer je gasilec.

Dopisi.

Iz šmarskega okraja. (Iz popotne torbe.) Ko sem Vam zadnjič poročal, da sem po šmarskem in rogaškem okraju popotoval, sem Vam pozabil tudi omeniti, da sem našel tudi starega znanca puščavnika na Babnigori pri Sv. Štefanu. Ali imel sem smočo, ker njegov brlog sem našel prazen in namesto njega listič, katerega vsebino se mi zdi potrebno, da Vam jo pošljam. Pisal Vam je namreč o župniku Močniku, tako vsako nedeljo zabavlja raz prižnico na napredne može. Enkrat jih imenuje bele vrane, drugič zopet jih zmerja s pijnici in brezverci, tretjič zopet z napuhnjenci. Pa dečko se bo zmotil, če bo po tei poti nadaljeval. Le naj pogleda, kie je največ napuha. Ali ne pred altarijem, kjer sedite dve zelo napuhnjeni ženski osebi, ena na ženski, druga pa na moški strani. Ti dve osebi spadata vse kam drugam, kakor pred oltar. Župnik je pa tudi ob času občinskih volitev grdo lagal, ko je iz prižnike trdil, da se ne bo v volitve mešal, potem pa se kar ni mogel na dan volitve ločiti od občinske pisarne, ker je hotel vsakega človeka prestreči in ga nagovarjal, s kom naj voli. Zdražbar je velik, skoraj je podoben župniku Grosu Gustavu v Gospojini. Drugič še več. — Bimbó.

Smarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 26. tm. ob pot 4. urji pop. priredi šmarski »Sokol« prijavljeno Jurčičovo igro »Dom«. Po igri godba in prosta zabava. Udeležite se v obilnem številu! (k)

Dnevna kronika.

V Slovenjgradcu je prevzel odvetniško pisarno umrela dr. Jakoba Rajna g. dr. Ferd. Pirnat, ki je te dni napravil odvetniški izpit v Ljubljani.

Iz politične službe. Začasna koncipista dr. Al. Trstenjak in Janko Osojnik sta imenovana za definitivna koncipista.

Za župana v Kočevju je izvoljen posstajenacelnik Edv. Repovš, nar. socijalec.

Zamenjava obrabljenih bankovcev. Ponovno opozarjam, da morajo glasom objave delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani vse državne blagajne pokvarjene in obrabljeni bankovci po 1 dinar in po 0,50 dinarja zamenjavati za nove, nepokvarjene. Občinstvu je kolikor mogoče ustrezti. Zamenjati je bankovce tudi, ako so raztrgani, zamazani, brez roba ali če jim kaj manjka. Ne smejo se pa zamenjati bankovci, katerim manjka kar polovica.

Razpis dobave ovsa za Dravsko divizijsko oblast. Komanda Dravske divizijske oblasti potrebuje za skladischa in sicer v Ljubljani 120.000 kg, v Mariboru 110.000 kg in v Celju 20.000 kg ovsa in pozivlje interese, da stavljo komandi v Ljubljani brzovljivo ali pismeno ponudbe franko skladischa. Skladischa imajo železnične tire. Dovoljen je eden odstotek nečistoče. Relativna teža najmanj 41 kg. Oddaja se brez vreč ali v vojnih vrečah. Dobavni rok je od 1. do 10. julija t.l. Kavčica znaša 10%. Razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. (Št. 5161.)

Vpisovanje v I. razred drž. realne gimnazije v Ptaju bo 29. junija in 11. septembra, vsakikrat od 9. do 11. ure. Sprejemni izpiti 30. jun. in 12. septembra.

Francoski vojni materijal za Poljsko. Berliner Tageblatt poroča iz Beograda, da je Francija namenila ves njej dolžen avstrijski vojni materijal Poljski in da se prevaža ta materijal čez Jugoslavijo na Poljsko. List trdi, da je odšlo do sedaj že 300 vagonov pod napačno deklaracijo na Poljsko.

Važne spremembe v kazenskem zakonu. Ministrski svet je odobril uredbo o spremembah onih določil kazenskega zakona, ki postavljajo za kompetenco sodišč gotove vrednostne meje pri zločinu, naperjenih proti materialnim dobrinam. V kazenskem zakonu se nahajači odločajoči zneski so povisani za dvajsetkrat. S tem bo dosežena znatna razbremenitev zlasti za porotna sodišča, ker pridejo mnoge tativne, goljutije itd. sedaj pred kazenske senate.

Zoper nasilno preprečevanje dela. V seji 20. tm. je ministrski svet odobril novo naredbo, ki ima namen onemogočiti nasilno preprečevanje dela potom terorističnih aktov in sabotaže.

Generalni direktor carin Sava Kukič je upokojen. Njegov naslednik je Bogdanovič. Upamo, da bo manj birokrat nego je bil Kukič.

Moč političnih strank v naši državi. Na podlagi zbranih uradnih podatkov so pri volitvah v konstituanto v celi državi dobile posamezne stranke: demokrati 319.448 glasov, radikalci 284.576, Radčevci 230.590, komunisti 198.732, zemljoradniki in SKS 150.503, klerikalci 110.975, muslimani 110.895, socialisti 45.792, muslimani iz južne Srbije 30.020, Nar. klub (zajedničarji) 25.867, republikanci 12.136, nar. socialisti 6.186, Ribarčeva skupina 3061. spremiljali nemški strokovnjaki.

Prošnje in pritožbe glede skrajšanja roka službe v kadru. Komanda celjskega vojnega okrožja razglasila, da je ministrstvo vojne in mornarice radi velikega števila prošenj in pritožb, katere se nanašajo na skrajšanje roka službe v kadru in da bi se delo na istih pospešilo, odredilo: 1. da se take prošnje in pritožbe, katere se predložijo proti rešitvi komandanov divizijskih oblasti, dostavijo iz divizijskih štabov neposredno ministrstvu vojne in mornarice, a ne preko armijskih oblasti; 2. vse te pritožbe naj se predajo pristojni komandi vojnega okrožja, a tiste, katere bodo oddane ali poslane potom pošte neposredno ministrstvu vojne in mornarice ali poveljstvom armijskih in divizijskih oblasti, dostavljajo se neposredno vojnemu okrožjem na uradovanje, a ne preko armijskih odnosno divizijskih oblasti; 3. komandanti vojnih okrožij naj občinstvu pojasnijo, da ministrstvo vojne in mornarice, ozir. armijska in divizijska komanda ne more nič prej storiti na takih prošnjah ali pritožbah, dokler se ne dobitje od vojnega okrožja potrebnih podatkov za rešitev teh prošenj ali pritožb, in da je v interesu občinstva samega, da vse take prošnje oziroma pritožbe vpošljijo sami pristojnim vojnim okrožjem, tudi če se pritoži proti rešitvi višjih vojnih obla-

sti, ker pride samo na tak način do hitrejše rešitve prošenj oz. pritožb.

Socijalna politika.

Akcija za zidanje hiš v Ljubljani. Pod predsedstvom veletrgovca Verovška se je ustanovil pripravljalni odbor, ki bo uvesti novo zasebno akcijo za zgradbo novih stanovanjskih hiš, s čemur edino je mogoče odpomoči stanovanjski bedi. Predsednik dež. vlade g. dr. Baltič je deputaciji tega odbora obljubil podprtji akcijo z vneto pri vladu, da se dosežejo razne olajšave. Isto je obljubil posverjeni za soc. skrbstvo g. Ribnikar.

Uredba o penzijskem zavarovanju zasebnih nameščencev za Slovenijo in Dalmacijo. Uredba je odobrena od min. sveta.

Narodno gospodarstvo.

POUK O GOVEJI KUGI.

Izmed vseh živalskih knužnih bolezni je goveja kuga najnevarnejša in najstrašnejša. Ko se je kje zakotila, povzroča strašno moritev med govedjem ter priznese le malokateremu govedu. Poleg tega napada ovce in koze, prasiče in bivole ter ugonyo mnogo teh živali. Kako strašno moritev lahko povzroči, kaže najbolje to, da je v XVIII. veku pomorila v srednji Evropi nad 200.000.000 goved. Ako bi vsako govedo računili samo po 400 K (100 dinarjev), bi bila to že strašna škoda 80 milijard krov (20 milijard dinarjev). Leta 1897. je pomorila samo v Transvaalu blizu 1 milijon goved; pa tudi naše pokrajine so si jo dobro zapomnile, ko je v štiridesetih letih prošlega veka v Srbiji pa se je zadušila s strogimi odredbami leta 1882., ko se je zanesla iz Bosne v Prnjavor, okrožje podrinsko; v Bosni je minila leta 1883. ter se potem ni več bojavila.

Goveja kuga je kužna bolezen govedi, prehaja pa časih tudi na ovce in koze, bivole in prašiče.

Bolezen se navadno prenese po boilih živalih in s predmeti, ki so okuženi z okužljivo kaljo (bakterijami) te bolezni. Tudi ozdravite živali lahko prenesejo bolezen v zdrave krajine. Ako pride zdravo govedo v dotiko z bolnim, zbole v 3 do 8 dneh tudi to. Prvi začetek bolezni je visoka telesna toplota, ki naglo naraste do 41,5° C. Žival še ne kaže mnogo bolezni, je in prežvekuje; toda kravemlekarice skoraj popolnoma izgube mleko ter se posuše v vimenu, in dostikrat pa po tem najprej opazi bolezen. Maša časa potem, čež pol dne, redkeje pozneje, zbole žival vidno, naježi se ji dlaka ter izgubi svoj sjaj, govedo preneha jesti in prežvekovati, podrhtava in se trese po vsem telesu, glavo drži k tlom, oslabi in izgubi vso živahnost. Bolj poredkoma je govedo v tem prvem početku bolezni vznemirjeno; kopljje z nogami in udarja z glavo ob jasli, časih pa se ponaša kakor besno. Todaj ti znaki trajajo kako malo časa, poredkoma dalje nego pol dne; potem nastopi obča onemoglost in slabost. Že od daleč se lahko opazi, da je žival težko bojna; na paši se odloči od drugih živali, tožna stoji kje pri grmu ter se nerada giblje. V hlevu naslanja glavo na jasli, skrivi se v ledju (križu), koža na plečih, straneh in na lakotnicah pa se pogostoma stresa in podrhtava. Okoli gobca se navadno nabere mnogo pena, toda pena se ne vleče tako kakor prslavki. Tudi iz nosa začne cureti začetkom vodenasta, a pozneje temnostva gnojna sluz (gnojno žlemanje), ki se nabira okoli nosnih odprtin (nosnic) in napravlja cele kraste. Iz oči kapljajo solze, a očesna belina pordeči. Bržkone čuti govedo srbečico v nosu in v glavi, ker pogostoma stresa z glavo, in tako se iz okuženih hlevov sliši rožljanje verig, po katerem se že od daleč spoznajo okuženi hlevi. V nadaljnem poteku bolezni prično živali stokati in ječati, hitro shirajo in upadejo ter postanejo mršave, dobre redke proline (driske), ki v poznejši dobi strašno smrde ter so mnogokrat pomešani s krvjo. Zato se umaze govedo po repu in sklepih (skočnem zgibu) z gnojem, a naposled se zadnje črevo (ritnik) popolnoma odpre, tako da je mogoče globoko pregledati vneto sluznico (notranjo kožico) debelega (zadnjega) črevesa, a blato se izloča brez volje živali. Po gobcu se prikažejo tako izpočetka bele, potem rjave in pepelnatosive ali ru-

Z. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t.l.

5 premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in drž. jamstvo.

V teku od pet mesecov izžrebalno se bode

69,140.000 K

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti

4 milijone krov, 2 milijona 400.000, 1 milijon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd. itd.

Priporočamo sledče, še neprodane srečke na izbito:

94655	94690	98619
98648	4209	8009
12958	14477	15454
15498	18570	24666
29806	34723	36468
38759	44832	49516

Cena srečka za vsako izbito:

1/4 srečka
Din. 48—
ali K 192—

1/2 srečke
Din. 24—
ali K 96—

1/4 srečke
Din. 12—
ali K 48—

1/8 srečke
Din. 6—
ali K 24—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna posrežba.

Naročila se izvršujejo edino le, ako se denar pošlje naprej.

Naročila iz cene države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d.d.
(oddelek razredne loterije)

Nikolicova 7 Zagreb Gajeva

Poštni ček.
rač. 10.598

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Telefon
št. 75 in 76

Dolniška glavnica 50,000.000 krov.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 45,000.000 krov.

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptuju in Brežicah. 264 50-21
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrat. kreditna in stavbena zadruga z em. zav. Prešernova ul. 15 v Celju "LASTNI DOM". Rezervni zaklad 120.000 K.

Restnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala. 468-36

Meanitne vloge 2,000.000 K.

mene krastice, ki se izpuste najbolj na dlesni okoli zob, po gobcu, gornji čeljusti, na nebesu in spodnji strani jezika. Te krastice se pogostoma oderejo in na istem mestu nastanejo plitve, rdeče ranice (ugnide) z razjedjenimi robovi.

Te krastice se izpuste tudi na sluznih kožicah notranje strani obrazu, ki takisto odpadejo, se povesijo po notranji strani čeljice ter so videti kakor presekane, odrezane. Tudi po sečnih (scalnih) delih je mogoče opaziti podobne izpuščaje in ranice (ugnide), časih pa samo rdeče lise ali pege. Živali pogostoma kašljajo, in sicer z bolečinami, pa poizkušajo kašeli zadrževati in ustaviti, ali vedno se lahko opaža težko in naporno dihanje. Napisled žival oslabi in omedli, pade z zadnjim delom telesa in se ne more več vzdigniti; telesna topota se zniža pod navadno merino in hitro nato nastopi smrt.

Vse te izpreamembe se razvijejo v dveh, treh dneh in žival pogine tretji ali četrti dan. Malokdaj traja bolzen več dni in tedaj je mogoče, da živali tudi orevajo.

Pri ovcah in kozah se pokažejo podobne bolezenske izpreamembe, ali mnogo milejšega značaja in živali prebolevali veliko lažje. Prašiči kažejo pri tej bolezni samo izpreamembe (krastice, ranice) po ustni votlini, ki so podobne izpreamembam pri govedih. Bolzen traja 10 do 12 dni in mnogo prašičev pogine za njo. Odrasli prašiči jo navadno prebole.

Breje živali navadno izvržejo med boleznjijo, posebno ako so že na koncu brejosti.

Bolzen se polagoma širi v selu (kraju), toda kjer se zakoti, uniči skoro vso goved.

(Konec prih.)

H M E L J.

Žatec, dne 15. jun. 1921. Stanje hmelj. nasadov je povoljno. V zgodaj obrezanih nasadih je rastlina dospela deloma do tričetrt visokosti drogov oz. žic. deloma že do vrha; rastlina je zelo krepka in ima obilo stranskih panog. Nekaj je tudi nasadov, v katerih je dospela še le do polovice ali dvetretini visokosti drogov. Pozno obrezani nasadi in oni, katere je poškodoval bolhač, so v razvoju zaostali. Zadnji teden smo imeli po dnevnu in po noči hladno vreme, kar ni ugodno vplivalo na hmelj; vendar je vsled deževja zadost mokrote v zemlji in bo hmeljska rastlina o toplem vremenu zamujeno zopet nadomestila. Aptis muha in jena zalega je skoraj popolnoma izginila.

Kupčija je nekoliko oživila in tudi cene so narastle in sicer od 2000—2200 č. K za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene čvrste.

Zveza hmelj. društva.

Uspeh našega finančnega ministra v Parizu. Kakor smo poročali, je bil v Parizu naš fin. minister dr. Kumanudi v zadevi odškodnine, ki jo ima naši državlji izplačati Nemčija. Kakor poročajo, je dosegel popoln sporazum. Definitivno nam je priznanih 5%. Kot prvo izplačilo dobri naša država 600 milijonov zlatih mark.

Cene mesa v Zagrebu. Zagreb je znán kot mesto, ki ni posebno poceni. — Saj se tam zahteva za mesečno solo do 1400 K (brez hrane, kurjave in luči). Mesečno pa ima sledeče cene: goveje, bolje vrste, od 28—32 K, slabše od 20—24 K; teleče od 18—22 K; svinjsko od 36—40 kron, mast 44 K itd. In sedaj primerjalite cene s cenami mesa v Celju!

Kmetijsko predavanje priredi dipl. agr. A. Jamnik v Šmarjeti v nedeljo, dne 26. tm. ob 10. uri pri Karlovšku, dalje v Črnomilju pri Laknerju v četrtek, dne 30.

tm. ob 3. uri popoldne, v Metliku v prostorih hranilnice, dne 30. tm. ob 6. uri popoldne, v Mariboru v nedeljo, dne 3. julija ob 9. uri dopoldne na vinarski šoli. Predaval bo o hranitvi rastlin ter o načinu in sredstvih kako povzdrigniti pridelovanje kmetijskih pridelkov. Kmetovalci, gospodarji, mladeniči, dekleta in gospodinje, udeležite se v obilnem številu tega poučnega predavanja!

Gospodarska pogajanja z Avstrijo ogrožena. Ministrski svet je 20. junija razpravljal o podaljšanju gospodarskih dogovorov z Avstrijo. Z ozirom na to, da se je Avstria obrnila na ligo narodov v zadevi sekvestrov, ne da bi bila prekinila pogajanja, ki jih je v zadevi sekvestrov in dekotov pričela z našo vlado, je v političnih krogih močno nerazpoloženje proti temu, da bi se gospodarske pogobe z Avstrijo podaljšale.

Ratificirana trgovska pogodba. Kakor poročajo iz Prage, je češkoslovaški parlament ratificiral trgovinsko pogodbo Češkoslovaške z Jugoslavijo.

Borza 21. junija.

Curih: Berlin 847^{1/2}, Newyork 589, London 2226, Pariz 4825, Milan 29.80, Praga 8.15, Budimpešta 2.45, Zagreb 4.05, Bukarešta 9.25, Varšava 0.40.

Zagreb. Devize: Dunaj 20.70—20.75, Berlin 210—210.50, Budimpešta 57.25—59.50, Bukarešta 227—230, Italija 734—735, London 547—550, Newyork 143—143.50, Pariz 1182—1188, Praga 200—200.50. Valute: Dolarji 138.50—139, avstr. krone 22.50—23, nemške marke 212—215, leji 223—225, lire 725—730, funti 0—547, češke krone 195—0.

Razne vesti.

Velikanske poplave so imeli minule dnevi v Bosni. Vsled deževja so narasle reke Bosna, Vrbas, Una, Sava in Ukrina ter napravile ogromne škode. Železnica Mostar—Doboj je bila pod vodo ter je promet v Sarajevu bil prekinjen. V dolini Vrbas so bile poplavljene vse vasi in je zetev uničena. Savski most, ki je bil pod vodo, je uničen.

Koliko otrok umre v sovjetski Rusiji? Po podatkih litvinskega rdečega križa v Petrogradu je dosegla umrljivost novorojenčkov in otrok v ruskih mestih svoj višek. Povprečna umrljivost otrok znaša nad 90%.

Stekli volk. 7. tm. se je priklatil v vas Sišare v Srbiji pobesnel volk, ki je obgrizel vse, kar mu je prišlo v bližino. Iz te vasi je pobegnil po cesti naprej ter napravil isto še v vases Vrakolo, Kočaš in Binač. Na svojem potu je obgrizel 32 ljudi, 82 goved, 4 kobile, 1 osla in 10 prašičev. Še le v vasi Binač se je posrečilo nekemu kinetu in orožniku ubiti pobesnega volka.

Boljševiki obesili ukrajinskega voditelja. Ukrajinski tiskovni urad poroča iz Lvova: Po poljskih poročilih se vrše pri Kijevu srditi boji med ukrajinskimi uporniki in močnimi boljševiškimi vojaškimi oddelki. Ker so bili boljševiki v premoči, so ukrajinske ustaše porazili in celo ujeli njihovega atamana Struka. Struk je bil od boljševikov obsojen na smrt in takoj obesen. Pri Beli Cerkvi je izbruhnil nov ukrajinski upor proti boljševikom.

Zadnja poročila.

Povratek naše finančne delegacije iz Pariza.

Beograd 21. junija. Jutri dospejo naši finančni delegati dr. Jankovič, dr. Kumanudi in Kostič iz Pariza. Uspeh njihove misije še ni podrobno znan.

Zopet prep v italijanskem parlamentu.

Rim 21. junija. V današnji seji zbor-

nice je prišlo pri govoru nekega socijalista do burnih prizorov med socialisti in fašisti. Oboji so se spopadli in obdelovali s pestmi. Seja je bila prekinjena.

Obsodba potomcev nemških mučenikov za svobodo.

Praga 21. junija. Danes se je vršila spominska svečanost na usmrčenje 27 Celov pred 300 leti, ki so jih dali po bitki na Beli gori usmrtili habsburški krvniki. Predsednik narodne skupščine Tomašek je imel govor, v katerem je naglašal, da je bilo med temi 27 mučeniki tudi nekaj Nemcev. Eden prvih voditeljev vstaje Schlick, rodom Nemec, je pred smrťjo vzklíknil: Nas in naše potomce moramo osvoboditi. Zakaj — pravi Tomašek — niso Nemci ravnotako priredili slavnosti? Zdi se, da so potomci pozabili na svoje junaške prednike. Naš narod se je dvignil in osvobodil. Če so takrat Nemci in Čehi stali ramo ob ramu, ali bi ne bilo prav, da bi danes tudi potomci onih Nemcev bili tam, kjer so bili njihovi predniki? Konča s pozivom na boj proti habsburgovstvu, ki je potomec slavnih nemških borcev za svobodo napravilo za popolne duševne sužnje.

Lisnicica uređništva.

»Prazna stanovanja«: Odstopili stanovanjski komisiji, kamor stvar spada.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Trgovska sotrudnica starejša, zanesljiva moč, z večletno trgovsko prakso, prvorstna manufakturistica in z dobrimi priporočili, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Samo takšne naj blagovolijo vposlati svoje ponudbe in priložiti prepise spričeval tvrdki: Josip Kostanjšek, v Mozirju v Sav. dol.

2—1

Učenka

se sprejme pri F. Pacchiaffo, jugoslovanska tovarna zlatnine in srebrnine Celje, Gledališka ulica 2. 4—1

V lepem prometnem trgu Prlekije se prodaja ali da v načaju na izbornem prostoru.

posestvo

3 poslopja, ki tvorijo v celoti trgovino z opravo, špec. in manufakt. blagom, 30 oralov zemljišča, gozdi, njive, travniki, vinograd, s pritiklinami in preminzinami. Ugodni pogoji — po dogovoru — se zvejo v upravi lista. 2—1

1461
11—

Ena ura?

katera trajno ve-
selje povzroča?

Kopališče Rimsko toplice

vsak dan popoldne in zvečer

koncert kopališke godbe.

Ravnateljstvo.

Strojnik

(kurjač) s spričevali, najraje dobro ohranjen penzionist (ali oženjen brez otrok) k malu parni lokomobilu, s hrano in stanovanjem v hiši, se išče za takojšnji nastop. Kje, pove upravnitvena lista. 3—1

Proda

se nekaj voz lepega sena franko Celje 250 K 100 kg. Oskrbništvo Vinegrada pošta Dobrna. 680

Proda se

dobro ohranjen pisalni stroj tvrdke Smith — Bros. Ljubljanska cesta 14.

Išče se

stanovanje za tri dijakinje od 1. sept. tl. pri boljši obitelji. Naslov: hotel Europa, soba št. 29, Celje. 4—2

CENE ZMERNE!

Manufaktura in modna

TRGOVINA

KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

— se priporoča za —
mnogobrojni obisk

V zalogi vse nove so-
kolske potrebščine!

!POSTREŽBA TOČNA!

Samo Suttner-jeva ura!

Nikelnasta, po vsaki ceni in presenečeni boelite! Tudi verižice, prstane, uhane, zapestnice, stenske ure, zapestnice z urami in vsakovrstne potrebne reči kakor: škarje, nože, doze za cigarete, nažigalnike, britve, denarnice, jedilno orodje, razna darila za krste, imendane itd., kakor tudi velika zaloga vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov. Vse dobro in ceno! 1461 Zahtevajte cenike od 11— H. Suttner, Ljubljana št. 983.